

4t trimestre 2012

INFORME DE CONJUNTURA

Anàlisi de l'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

Índex

Ocupació	2
Atur	3
Preus	4
Comerç exterior	5
Informe trimestral	6

Informe trimestral
L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

Informe elaborat per:
Grup de Recerca
d'Indústria i Territori
(GRIT) - URV

L'activitat econòmica el quart trimestre del 2012

- ❖ El quart trimestre de l'exercici de 2012 després d'un estiu pessimista, malgrat el bon exercici turístic, l'economia de l'àrea ha entrat en una deriva crítica.
- ❖ El nombre d'ocupats ha disminuït, en dades interanuals, en 18.000 persones, la qual cosa equival al 5,79% dels existents fa un any. Aquest descens s'ha produït en tots els sectors d'activitat i, molt concretament, per la seva significació absoluta, en la indústria i els serveis. Això ha portat a un fort augment de l'atur que, per primer cop des que hi ha estadístiques d'aquest indicador, ha superat les 100.000 persones. Aquesta taxa supera el 25% dels actius, el 53,24% dels quals són de llarga durada.
- ❖ Els efectes de l'actual situació es manifesten per les deu comarques de l'àrea, tant pel que fa a les conseqüències sobre l'ocupació com per la dinàmica empresarial, encara que en menys mesura al Baix Camp i al Tarragonès. La variació dels preus no es correspon amb la davallada de la demanda sinó amb l'augment de taxes i impostos, que es paralitza el novembre i el desembre per contenir els preus dels productes energètics com a mesura de "política econòmica" per frenar la repercussió de l'increment de l'IPC en el conjunt de l'exercici. El comerç amb l'exterior, tot i que manté els seus nivells d'activitat, decau en el seu ritme d'augment.
- ❖ La situació mostra un comportament negatiu de la majoria dels indicadors i una ralentització del comerç amb l'exterior. Entrem en un període complicat. Mentre no es puguin donar els impulsos necessaris per dinamitzar l'activitat productiva, l'economia mostrarà una atonia preocupant, enquistada més en desajustos estructurals que no pas conjunturals.
- ❖ Com és habitual el darrer informe de l'any de les cambres de comerç de Reus, Tarragona, Tortosa i Valls, conté un balanç, en aquest cas, de l'any 2012 i de les perspectives del 2013. Aquesta segona part monogràfica posa l'accent en les diferències territorials entre les deu comarques del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre.

Cambra de Reus
Cambra de Tarragona

Cambra de Tortosa
Cambra de Valls

OCUPACIÓ

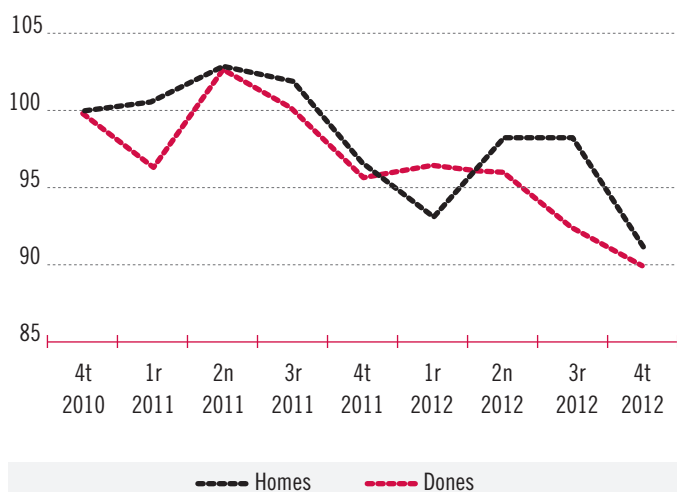
Els ocupats. Quart trimestre de 2012

TOTAL	2009	2010	2011	2012
Nombre	333,40	335,60	322,80	304,10
Variació	-10,16	2,20	-3,81	-5,79

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Milers				
2009	15,30	57,70	36,80	223,60
2010	19,80	62,30	34,30	219,20
2011	17,30	59,30	30,80	215,40
2012	14,40	53,20	27,90	208,60
Sig. Sectorial %				
2009	4,59	17,31	11,04	67,07
2010	5,90	18,56	10,22	65,32
2011	5,36	18,37	9,54	66,73
2012	4,74	17,49	9,17	68,60
Var. interanual%				
2009-10	29,41	7,97	-6,79	-1,97
2010-11	-12,63	-4,82	-10,20	-1,73
2011-12	-16,76	-10,29	-9,42	-3,16

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Variació del nombre d'ocupats

El quart trimestre de l'exercici ens assenjala una forta caiguda de l'ocupació de caràcter interanual que es reflecteix en una davallada del 5,79% en aquest període, la qual cosa significa 18.000 ocupats menys en relació amb un any abans. Des de 2009 no s'havia produït una davallada tan forta en el nombre d'ocupats, cosa que agreuja la crítica situació econòmica general, que se situa en uns nivells d'activitat molt baixos. L'ocupació disminueix en tots els sectors econòmics. La indústria perd més de 6.000 ocupats en un exercici i representa una disminució del 10,92% dels seus ocupats.

En el trimestre, ressalta el significatiu descens de la indústria, que era el sector que mantenia els millors nivells d'ocupació i que, fins i tot, mostrava una variació positiva el 2010. La construcció continua amb els valors a la baixa. El sector terciari, en canvi, disminueix a un ritme superior al dels altres exercicis, a conseqüència dels canvis en el sector públic, per la disminució de la demanda interna.

Aquest dinamisme continuista –de pèrdua d'ocupació, des de 2009, amb la petita recuperació de 2010–, porta un canvi en l'estructura d'ocupació de la zona que es va consolidant amb un predomini del sector terciari i un descens dels altres sectors d'activitat. En aquesta conjuntura del quart trimestre de l'exercici el que és més preocupant és que la indústria ha disminuït en prop d'un punt el seu pes en el total d'ocupats de l'àrea, a conseqüència del seu important descens interanual. Es pot observar, en el gràfic, la variació en el nombre de persones ocupades, diferenciada per sexes, i valorar que en l'exercici de 2011 la disminució ha estat superior per als homes que per a les dones, en part, a conseqüència de la variació d'ocupació sectorial, de la caiguda en els serveis i d'un cert manteniment en la resta d'ocupacions. L'any 2012 ens indica una lleu recuperació de l'ocupació masculina fins al tercer trimestre, en el quart, en canvi, aquesta població pateix una forta caiguda. Les dones, en canvi, han tingut una contínua disminució el tercer i quart trimestres de l'any. ■

Anàlisi de les dades de la Seguretat Social

Nombre d'afiliats (RG+RETA). Taxes de variació del 4rt trimestre 2012

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Alt Camp	-8,21	-5,18	-12,84	-4,56	-5,58
Baix Camp	-2,80	-2,14	-17,41	-2,31	-3,21
Baix Penedès	0,00	-2,81	-15,09	-3,46	-3,98
Conca de Barberà	-2,83	-7,48	-13,57	-4,08	-7,13
Priorat	-5,42	-8,70	-9,71	-2,09	-6,12
Tarragonès	-9,15	-0,84	-18,46	-2,51	-3,42
Camp de Tarragona	-4,82	-2,80	-17,09	-2,70	-3,76
Baix Ebre	-3,03	-8,90	-17,79	-2,55	-5,01
Montsià	-3,41	-13,03	-18,28	-5,25	-7,98
Ribera d'Ebre	-5,44	-13,24	-8,85	-16,14	-14,44
Terra Alta	-2,56	-4,90	-12,36	0,89	-3,13
Terres de l'Ebre	-3,38	-10,80	-16,16	-4,82	-6,98
TARRAGONA	-4,05	-4,39	-16,88	-3,07	-4,38
CATALUNYA	-3,20	-5,03	-15,72	-2,55	-3,81

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Centres de cotització (RG+RETA). Taxes de variació del 4rt trimestre 2012

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Alt Camp	-7,14	-3,45	-14,04	-1,28	-3,29
Baix Camp	-2,33	-5,87	-12,78	-1,42	-3,18
Baix Penedès	0,00	-6,28	-12,41	-4,28	-5,39
Conca de Barberà	-8,33	-12,03	-17,39	-3,73	-7,22
Priorat	-23,08	-6,19	-30,77	6,45	-2,69
Tarragonès	5,26	-3,43	-13,25	-2,53	-3,71
Camp de Tarragona	-4,17	-5,41	-13,53	-2,26	-3,84
Baix Ebre	-11,69	-4,80	-11,30	-0,27	-2,54
Montsià	-5,66	-6,30	-18,41	-2,85	-5,12
Ribera d'Ebre	5,56	-9,68	-18,81	-2,34	-5,37
Terra Alta	25,00	5,00	-9,52	1,35	0,56
Terres de l'Ebre	-5,77	-4,96	-14,44	-1,39	-3,63
TARRAGONA	-4,89	-5,28	-13,76	-2,07	-3,79
CATALUNYA	-1,01	-5,83	-13,45	-1,92	-3,53

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

La pèrdua de centres de cotització també ha estat important des del punt de vista territorial i superior a la província de Tarragona que a Catalunya. En aquest cas, no hi ha moltes diferències entre les Terres de l'Ebre i el Camp de Tarragona.

En el quart trimestre de l'exercici, les dades de la Seguretat Social ens confirmen el fort descens d'ocupats que analitzàvem anteriorment i ens permet valorar-lo per les diferents comarques de l'àrea. El trimestre ens assenya una pèrdua d'efectius important amb indicadors negatius en la majoria de sectors en pràcticament totes les comarques. Les xifres globals assenyalen, en el conjunt provincial, una caiguda superior a la del total català –especialment, en serveis i agricultura. Si diferenciem la variació per les dues àrees territorials de la zona, podem assenyalar diferències importants entre el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. Aquestes diferències es reflecteixen en una valoració general en què, a la primera zona, la disminució interanual ha estat del 3,76% –és a dir, inferior a la catalana–, mentre que, en el cas de les Terres de l'Ebre, ha estat molt superior –s'assenyala el -6,98%. Entre les dues àrees s'han manifestat diferències sectorials importants, amb una forta disminució dels inscrits en indústria i construcció, a les Terres de l'Ebre, així com en els serveis, i un menor decreixement en l'agricultura; mentre que, al Camp, el descens ha estat inferior, excepte en l'agricultura. Si considerem l'escala comarcal, podem observar que el descens superior a Catalunya s'ha donat en totes les comarques de l'àrea, excepte les dues que concentren més activitat, que són el Baix Camp i el Tarragonès, la qual cosa ha limitat la davallada de la zona del Camp de Tarragona.

La pèrdua de centres de cotització també ha estat important des del punt de vista territorial i superior a la província de Tarragona que a Catalunya. En aquest cas, no hi ha moltes diferències entre les Terres de l'Ebre i el Camp; amb un descens, al Camp, una mica superior. Les comarques que experimenten una disminució superior en els centres de cotització són el Baix Penedès, la Conca de Barberà, el Montsià i la Ribera d'Ebre. Es troben en un descens inferior al català: l'Alt Camp, el Baix Camp, el Baix Ebre i la Terra Alta. ■

ATUR

Taxa d'atur. Quart trimestre de 2012

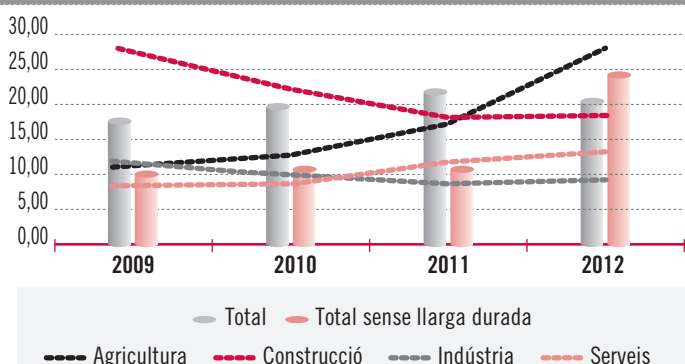
	Tarragona	Catalunya	Espanya
2008	13,72	11,82	13,91
2009	17,62	17,01	18,83
2010	19,66	17,98	20,33
2011	21,81	20,50	22,85
2012	25,63	23,94	26,02

Variació interanual de la taxa d'atur (4t trimestre)

	Tarragona	Catalunya	Espanya
2008-09	28,43	43,91	35,37
2009-10	11,58	5,70	7,97
2010-11	10,94	14,02	12,40
2011-12	17,51	16,78	13,87

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

La taxa d'atur

Els aturats. Anàlisi sectorial. Quart trimestre 2012

Aturats en milers

	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	1a ocupació
2009	71,30	1,90	7,40	14,00	19,90	28,00
2010	82,10	2,90	6,80	9,80	20,60	42,00
2011	90,00	3,60	5,50	6,80	28,50	45,70
2012	104,80	5,60	5,30	6,30	31,80	55,80

Taxa d'atur

	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total sense 1a ocupació*
2009	17,62	11,04	11,36	27,55	8,17	10,70
2010	19,66	12,78	9,84	22,22	8,59	10,67
2011	21,80	17,22	8,48	18,08	11,68	10,73
2012	25,63	28,00	9,06	18,42	13,23	13,88

Distribució de l'atur sobre el total

	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	1a ocupació
2009	100,00	2,66	10,38	19,64	27,91	39,27
2010	100,00	3,53	8,28	11,94	25,09	51,16
2011	100,00	4,00	6,11	7,56	31,67	50,78
2012	100,00	5,34	5,06	6,01	30,34	53,24

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Durant el quart trimestre de l'exercici de 2012 la taxa d'atur ha experimentat, a les comarques de Tarragona, un augment proper als quatre punts en dades interanuals, concretament estem parlant del 3,82%; mentre que la variació en el conjunt català ha estat del 3,44% i en el conjunt espanyol, del 3,17%. La variació interanual des de 2008 ha experimentat, en el quart trimestre, unes dinàmiques diferents entre les tres àrees. Podem considerar que entre 2008 i 2009 el nombre d'aturats va augmentar en menor velocitat a les comarques de Tarragona que a la resta. Amb posterioritat trobem un 2010 pitjor, un 2011 millor i unes variacions interanuals en el darrer trimestre de 2012 molt superiors en el conjunt de les comarques de Tarragona que en el conjunt de Catalunya i de l'Estat. Es manifesta que els ritmes són una mica diferents. Les darreres xifres ens assenyalen una agudització de la problemàtica de l'atur en l'àrea, que es manifesta en un fort increment de la taxa d'atur, que supera el 25%, i amb més de 100.000 aturats, una xifra que augmenta en prop del 50% des de 2009. La problemàtica de l'atur s'ha centrat entre les persones que el tenen de llarga durada o cerquen la primera feina. Aquests darrers, generalment persones joves, tot i l'alta taxa que hi tenen, troben una sortida en la formació; mentre que moltes persones amb atur de llarga durada de més d'un any han estat excloses del mercat laboral a conseqüència del seu llarg període d'atur. Al marge d'aquest col·lectiu, en dades interanuals, podem observar el fort augment en l'agricultura –tot i unes xifres menys significatives del sector–, un elevat nombre dels aturats en la construcció, un de menor en la indústria, i un augment molt significatiu en serveis. De la variació de l'atur en dades interanuals del darrer trimestre de 2012, podem considerar que el 68,24% de l'increment està motivat per l'augment dels aturats de llarga durada, el 22,30% dels de serveis, el 13,52% dels de l'agricultura i que hi ha una disminució de l'1,35% en els de la indústria i del 3,38% en els de la construcció. Aquestes darreres activitats compten amb un atur més antic i, part d'aquests col·lectius, s'han comptabilitzat a la llarga durada. Els canvis en les xifres sectorials, ens porten a una disminució del pes de l'atur en tots els sectors, en el seu conjunt, excepte en l'agricultura i els aturats de llarga durada, que incrementen el seu pes. En dades interanuals, l'agricultura s'incrementa en 1,34 punts i els aturats de llarga durada en prop de 2,50, fet que fa que representin el 53,24% dels aturats de l'àrea. ■

PREUS

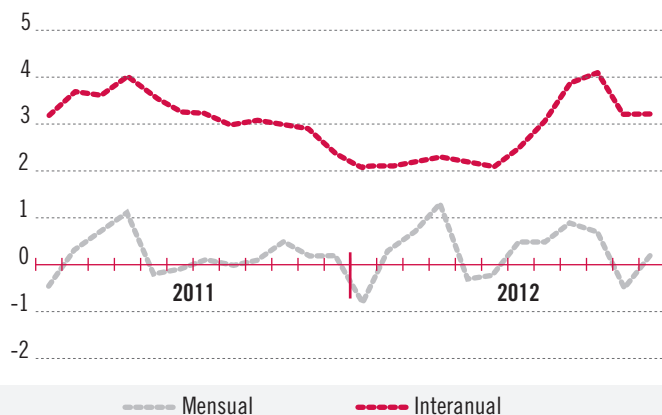
L'índex de preus al consum. Desembre 2012

Base 2011	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	104,426	105,097	104,298
Aliments i begudes no alcohòliques	104,153	104,487	104,163
Begudes alcohòliques i tabac	107,984	108,003	107,618
Vestit i calçat	108,469	110,680	109,197
Habitatge	107,882	106,747	106,917
Parament de la llar	102,140	103,090	102,230
Medicina	118,616	118,489	110,753
Transports	103,242	104,011	103,921
Comunicacions	96,328	96,327	96,401
Esbarjo i cultura	101,073	103,081	102,142
Ensenyament	114,802	117,608	112,719
Hotels, cafès i restaurants	101,563	101,390	100,792
Altres béns i serveis	103,874	104,371	104,002

Variacions interanuals %	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	3,2	3,6	2,9
Aliments i begudes no alcohòliques	3,1	3,3	3,0
Begudes alcohòliques i tabac	5,8	5,7	5,4
Vestit i calçat	0,2	0,4	0,3
Habitatge	6,6	5,4	5,6
Parament de la llar	1,1	1,8	1,2
Medicina	19,8	21,2	13,3
Transports	2,4	3,2	3,1
Comunicacions	-2,8	-2,8	-2,7
Esbarjo i cultura	0,7	2,2	0,8
Ensenyament	11,8	14,7	10,5
Hotels, cafès i restaurants	1,5	1,4	0,8
Altres béns i serveis	3,2	3,7	3,3

Font: INE

Variació mensual de l'IPC

L'exercici de 2012 ha tingut una pressió inflacionista que no està d'acord amb el descens de la demanda interna ni tampoc amb les distorsions del mercat. Aquestes distorsions, tot i ser-hi i pretendre millorar la seva posició, farien dubtar a l'hora de repercutir preus de la manera que han augmentat, perquè la conseqüència immediata és afectar els ingressos globals per la disminució d'una demanda que s'autoalimenta a la baixa. Els increments de preus que ens trobem a finals de l'exercici són en bona part fruit de l'augment de l'IVA i d'altres figures impositives indirectes, que han repercutit sobre els preus finals. Aquesta tendència s'observa des de mitjan any com a conseqüència de l'increment de taxes en temes sanitaris i de l'IVA a partir de setembre. En el quadre s'ha assenyalat la variació dels preus per grups i podem observar com l'acumulació de l'índex des de 2011 ha estat una mica inferior a la zona que al conjunt català i espanyol. Les variacions superiors les trobem en medicina i ensenyament, la qual cosa podríem relacionar no solament amb la variació de taxes sinó amb els canvis de gestió que s'estan implantant en aquests serveis. Els segueix, per significació, la variació en vestit i calçat, begudes alcohòliques i habitatges. Els altres grups han tingut uns índexs temporals inferiors. Si considerem l'increment del darrer trimestre, l'augment ha estat inferior a la zona que al conjunt català, però superior a l'espanyol. Destaca la forta pujada en medicina i ensenyament. Les repercussions d'aquests increments han estat en la segona meitat de l'actual exercici. Al costat d'aquests increments, que s'han complementat amb pujades altes en habitatge i begudes alcohòliques, ens trobem a la resta de grups amb una moderació en l'increment, en bona part motivada pel descens de la demanda interna i per una certa estabilització en el preu dels carburants durant aquest darrer trimestre. Ressalta un fet significatiu en aquest període, com és l'augment d'aliments i begudes no alcohòliques que, des de setembre, ha experimentat un augment superior al de dos anys abans. En aquest cas sí que hem de considerar que la repercussió de l'IVA ha estat una de les causes en una demanda que té una certa rigidesa a la baixa. L'increment mensual continuat des de juliol fins a octubre, ha tingut repercussions en les dades interanuals que han anat a l'alça, sobretot si comparem un període de disminució de preus com el que hi va haver en els darrers mesos de 2011 amb el període de pujada actual. ■

COMERÇ EXTERIOR

Les exportacions i les importacions de Tarragona (milions d'euros)

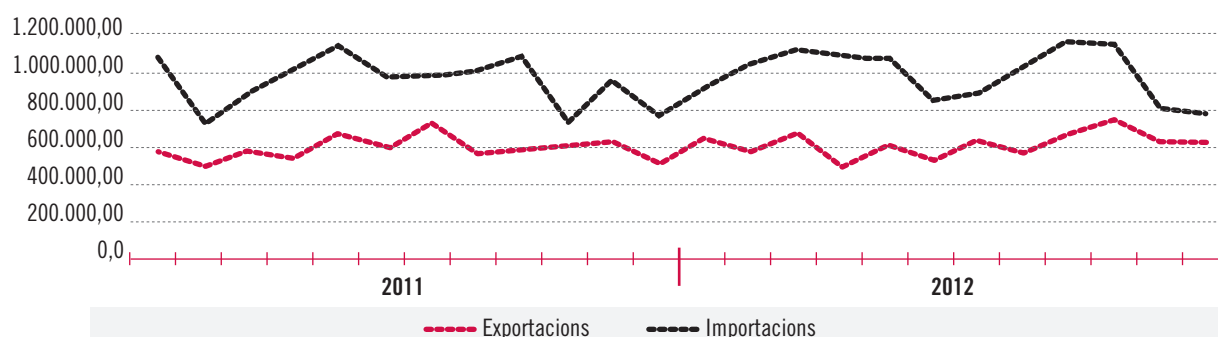
	Any 2011		Any 2012	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	581,37	640,69	1.087,30	906,39
Febrer	524,84	582,92	743,95	1.041,30
Març	580,59	674,52	879,10	1.118,10
Abril	549,02	525,78	1.014,30	1.082,54
Maig	671,22	603,89	1.137,48	1.067,05
Juny	606,04	534,98	966,69	848,58
Juliol	719,76	635,77	977,39	893,81
Agost	570,26	569,78	1.003,25	1.033,92
Setembre	598,18	666,67	1.095,09	1.163,49
Octubre	611,53	747,05	730,88	1.142,73
Novembre	621,66	621,17	961,02	804,37
Desembre	508,00	624,00	758,49	774,49
TOTAL	7.142,47	7.427,22	11.354,94	11.876,77

	Variació interanual % 2011		Variació interanual % 2012	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	39,39	10,20	48,90	-16,64
Febrer	33,94	11,07	-2,79	39,97
Març	14,76	16,18	5,64	27,19
Abril	22,34	-4,23	11,82	6,73
Maig	48,05	-10,03	43,22	-6,19
Juny	-1,64	-11,73	-5,46	-12,22
Juliol	44,52	-11,67	11,64	-8,55
Agost	22,20	-0,08	9,10	3,06
Setembre	13,53	11,45	18,36	6,25
Octubre	14,81	22,16	-12,23	56,35
Novembre	10,22	-0,08	16,37	-16,30
Desembre	6,03	22,83	-24,98	2,11
TOTAL	21,05	3,99	8,75	4,60

Font: Elaboració pròpia a partir DGA i Servei d'Estudis COCIN Tarragona

El comerç amb l'exterior de la zona, des del més d'abril, ens assenjala un menor dinamisme en relació amb l'exercici anterior. Després d'un inici amb molta força, aquesta ha disminuït com a conseqüència del menor creixement en la zona euro. Això ha repercutit amb descensos acumulats importants en dos capítols d'exportació, com són l'energètic i el de plàstics, que representen més del 40% de les vendes de la zona a l'exterior, la qual cosa ens porta a una variació interanual molt inferior a la de l'exercici de 2011. Les importacions disminueixen al llarg de l'any, en termes interanuals, un fenomen similar al que succeeix en el total català i espanyol, on les importacions disminueixen mentre que les vendes a l'exterior augmenten, encara que perden el ritme de variació de períodes anteriors. Tot i aquestes diferències en la variació interanual, cal ressaltar que les exportacions de l'àrea mantenen la velocitat de creuer al voltant dels 600 milions d'euros venuts a l'exterior mensualment. L'esforç és important, sobretot si contemplem el descens del creixement econòmic en la zona euro, el principal referent de les vendes a l'exterior del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. En el gràfic és pot observar la variació mensual dels dos darrers exercicis i les majors variacions de les importacions que s'han situat en una mitjana de uns mil tres cents milions d'euros mensuals, mentre que les exportacions ho fan en uns sis cents. Aquestes xifres i el gràfic assenyalen de manera clara la significació de plataforma per l'importació que representa l'economia de l'àrea.

El comerç de mercaderies amb l'exterior de Tarragona (milions d'euros)

INFORME TRIMESTRAL

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

Aquest informe de l'exercici de 2012 analitza l'evolució de l'economia de les comarques del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre, i assenyalava unes perspectives per al 2013. L'anàlisi se centra en sis apartats, en els quals, des d'una visió general de la realitat econòmica, passem a considerar aspectes més concrets, com el mercat de treball. Farem, posteriorment, una valoració del dinamisme empresarial i considerarem les variacions en la seva oferta, per seguir analitzant indicadors d'activitat de la demanda interna, de la disponibilitat creditícia, del comerç exterior i del turisme. El següent punt estudia els efectes territorials de la dinàmica econòmica que, durant el 2012, s'han anat manifestant com una continuació de la dels darrers anys. Acabarem l'anàlisi amb unes valoracions sobre la problemàtica de l'àrea que assenyalarem en cinc punts molt relacionats entre si, per passar a considerar què es pot esperar en els propers mesos.

1. Visió general

La variació del PIB l'any 2009 i la poca remuntada de l'any 2010 han tingut unes conseqüències preocupants per a l'economia de la zona, atès que el 2011 i el 2012 també han estat negatius. A principis del 2011 hi havia expectatives que l'economia es recuperaria el 2012, però no ha estat així. Les previsions de l'any són d'una disminució interanual de l'1,3%, en el cas de l'economia espanyola, i la de la zona no n'ha estat una excepció, si en valorem els indicadors d'activitat que, posteriorment, valorarem. L'anàlisi del PIB ens permet entrar en una altra valoració com és l'estructura productiva de l'àrea, que és molt diferent de la del conjunt català i es caracteritza per un major pes de la indústria extractiva i energètica, de la construcció i de l'agricultura, i un menor pes dels serveis, amb un elevat pes del comerç, i de la indústria manufacturera. Aquestes diferències estructurals en els actuals moments sembla que repercuteixen d'una manera més negativa en el creixement de l'activitat i causen un fort augment de l'atur.

Quadre 1. La variació del PIB a les comarques de Tarragona. Diferències en l'àmbit català

Societats	Variació (índex)			Estructura 2010 (%)	
	2008	2009	2010	Tarragona	Catalunya
PIB	100,00	96,95	98,25	100,00	100,00
Agricultura	100,00	114,67	109,49	2,04	1,13
Indústria	100,00	92,38	102,03	19,35	18,29
Ind. extractives	100,00	96,37	104,19	4,85	2,67
Ind. manufacturera	100,00	91,08	101,32	14,50	15,62
Construcció	100,00	89,77	70,75	10,26	8,66
Serveis	100,00	101,74	102,94	59,67	63,23
Comerç	100,00	102,44	102,86	26,69	24,13
Act. financeres i professionals	100,00	96,31	97,20	16,42	25,50
Adm. pública i altres	100,00	106,60	109,51	16,56	13,60
VAB	100,00	98,23	97,88	91,31	91,31
Impostos nets s/productes	100,00	82,82	102,29	8,69	8,69
PIB	100,00	96,95	98,25	100,00	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

Un altre indicador global de l'activitat el trobem en la variació de la població en la zona que ofereix un lleuger creixement que podem estimar en el 0,63% anual acumulatiu des de 2008, amb una variació del 0,46% de la població de nacionalitat espanyola i de l'1,38% de l'estrangera –de la qual han disminuït els originaris d'Amèrica del Sud i han incrementat els col·lectius provinents de la UE, Àfrica i altres, principalment de l'Extrem Orient. La població augmenta el 0,34% de 2011 a 2012. Aquest augment correspon a un increment del 0,24% dels de nacionalitat espanyola i del 0,81% dels estrangers. L'anàlisi detallada d'aquestes variacions segurament ens assenyalaria, a partir de 2010, una major rellevància del creixement vegetatiu que no pas del migratori. En general, es frena la implicació de la immigració en la majoria de col·lectius.

El dinamisme econòmic ha estat negatiu en el període i la població ha incrementat. Queda clar que hi ha una conseqüència immediata dels indicadors per càpita en aquesta situació, que incideix en la realitat econòmica de la zona i, principalment, en els serveis, que representen prop del 60% de l'activitat de l'àrea.

Quadre 2. Les variacions de la població a la província de Tarragona

	Població	Espanyola	Estrangera	UE	Àfrica	Amèrica del Sud	Altres
2012	814.199	664.287	149.912	56.179	48.952	22.371	22.410
2011	811.401	662.697	148.704	55.842	47.907	24.384	20.571
2010	808.420	658.106	150.314	56.419	47.256	26.858	19.781
2009	803.301	654.091	149.210	56.196	45.281	28.013	19.720
2008	788.895	648.923	139.972	53.051	40.838	27.753	18.330
	Població	Espanyola	Estrangera	UE	Àfrica	Amèrica del Sud	Altres
2012	100,00	81,59	18,41	6,90	6,01	2,75	2,75
2011	100,00	81,67	18,33	6,88	5,90	3,01	2,54
2010	100,00	81,41	18,59	6,98	5,85	3,32	2,45
2009	100,00	81,43	18,57	7,00	5,64	3,49	2,45
2008	100,00	82,26	17,74	6,72	5,18	3,52	2,32

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

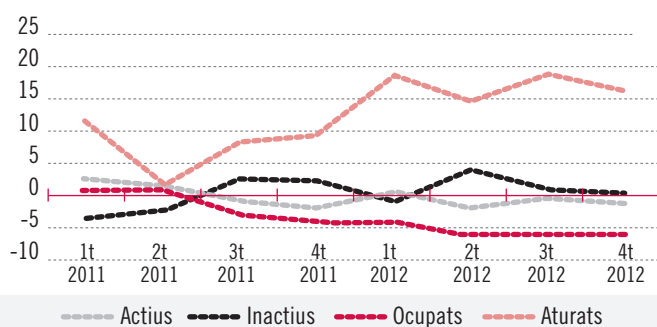
2. El mercat de treball

La població de més de setze anys experimenta, en termes anuals, un descens, com també passa en relació amb els valors trimestrals, excepte en el segon. Assoleix una davallada que representa el 0,50% en el quart trimestre de l'exercici de 2012. Un fenomen similar succeeix amb els actius laborals que realment disminueixen des de la segona meitat de 2011 i acaben l'any amb un descens del 0,94%. Si considerem els ocupats, també han experimentat una forta disminució en aquest període, per minvar en el 5,79%. Això causa un fort increment del nombre d'aturats en termes relatius interanuals, que augmenten el 16,44%, i també dels inactius, que ho fan en el 0,20%.

Aquesta dinàmica econòmica ha causat en l'ocupació a les comarques de l'Ebre i del Camp un doble efecte: per una part, disminueix lleugerament la taxa d'activitat, perquè hi ha una certa resistència a marxar del mercat de treball; però, per l'altra, la disminució de la taxa d'ocupació, en gran mesura –ja que en dades trimestrals ho ha fet en més de 2,60 punts el darrer trimestre en relació amb el 2011– comporta un creixement de la taxa d'atur de prop de 4 punts.

INFORME TRIMESTRAL

Variació interanual dels indicadors d'ocupació de la població amb menys de 16 anys

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

Quadre 3. Variació interanual per trimestres de la població de més de 16 anys

	Total	Actius	Ocupats	Aturats	Aturats que busquen la 1a ocupació	Inactius
2012TIV	-0,5	-0,94	-5,79	16,44	4,71	0,2
2012TIII	-0,09	-0,61	-5,45	18,79	38,89	0,88
2012TII	0,32	-1,66	-5,39	15,04	13,89	3,75
2012TI	-0,03	0,48	-4,08	18,74	11,94	-0,85

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Quadre 4. La taxa d'activitat, d'atur i d'ocupats

	Activitat %	Atur %	Ocupació %
2011TI	62,51	19,98	50,01
2011TII	64,03	18,41	52,24
2011TIII	63,91	19,85	51,22
2011TIV	62,30	21,81	48,71
2012TI	62,82	23,62	47,98
2012TII	62,79	21,53	49,27
2012TIII	63,57	23,73	48,48
2012TIV	62,02	25,63	46,12

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

2.1. Els actius

La disminució de la població activa s'ha produït, l'any 2012, en tots els sectors d'activitat i pràcticament de manera continuada al llarg dels quatre trimestres del període. En dades interanuals, el primer trimestre va experimentar un augment en el nombre d'actius en el sector terciari i en l'agricultura en el segon i tercer, però la resta d'anotacions són negatives, excepte en relació amb el fort increment que experimenten dins els actius els aturats de llarga durada o els que cerquen la primera ocupació, que han experimentat variacions interanuals molt elevades durant tot l'exercici, entre les quals cal destacar l'augment del 32,13% del segon trimestre.

En relació amb l'evolució en el nombre d'actius, si considerem l'evolució per edats i de les xifres del quadre 5, podem observar diferents aspectes. En primer lloc, destaca la disminució constant dels actius entre els 25 i 54 anys i l'increment de les persones de més de 55 anys. En aquest sentit, podríem assenyalar que entre els 25 i 54 anys hi ha un major dinamisme de reaccionar marxant davant les dificultats de trobar ocupació; en canvi, els actius de més de 55 anys descarten més aquesta opció, estan més ocupats o es mantenen amb més constància com a demandants d'ocupació en el mercat laboral de la zona. Les variacions dels menors de 25 anys, les podem observar amb canvis molt estacionals, a conseqüència de plantejar-se, molts d'ells, el canvi d'activitat a estudis i treballar durant les vacances escolars, fet que ens porta a unes oscil·lacions trimestrals molt superiors a les dels altres col·lectius per classificació d'edat.

La disminució de la població activa s'ha produït, l'any 2012, en tots els sectors d'activitat i pràcticament de manera continuada al llarg dels quatre trimestres del període.

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012.
Perspectives per al 2013**Quadre 5. Variació actius per grups d'edat**

	Total	De 16 a 19 anys	De 20 a 24 anys	De 25 a 54 anys	De 55 i més
2012TIV	-0,94	-10,39	-10,28	-1,27	7,36
2012TIII	-0,61	33,33	14,02	-3,44	5,11
2012TII	-1,66	-2,53	13,28	-3,70	4,92
2012TI	0,48	-18,92	27,94	-1,81	7,99
2011TIV	-1,17	-3,75	5,86	-1,91	1,00
2011TIII	-0,84	-17,02	9,72	-1,97	4,95
2011TII	1,37	-5,95	-17,75	2,15	8,64
2011TI	2,73	54,17	-34,62	5,27	4,72

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

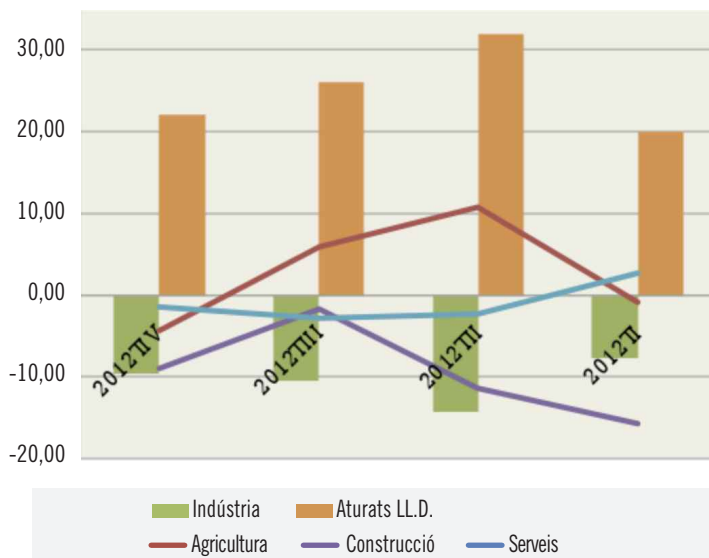
2.2. Els ocupats

El nombre de persones ocupades experimenta un fort descens durant l'exercici de 2012. En dades interanuals, al quart trimestre havia disminuït en el 5,79%; una caiguda important que porta a considerar les dificultats de sortir de la crítica situació actual. Entre el 2010 i el 2011, la caiguda de l'ocupació, en el darrer trimestre, va ser del 3,81%; mentre que el 2010 va augmentar el 0,69%, després de la forta disminució del 10,15% de l'any anterior. No s'atura la desfeta de l'ocupació en l'àrea i, si al principi l'efecte immediat va ser sobre el sector de la construcció, posteriorment va tenir resultats oscil·lants en la indústria i ara arriba, també, als serveis. Podem considerar que la caiguda de l'ocupació és general en tots els sectors d'activitat.

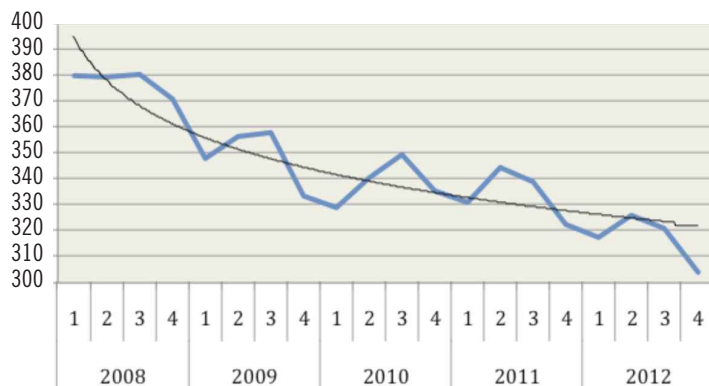
En el gràfic següent, en què representem, per trimestres, l'evolució en el nombre d'actius des de 2008, en podem observar la disminució constant. Les dents de serra ens indiquen la forta estacionalitat de l'ocupació estival pel turisme de l'àrea. A més, el gràfic ens permet fer una altra consideració: la línia tendencial de la caiguda es modera a partir de 2010, tot i que ressalta la forta caiguda del quart trimestre de 2012.

L'evolució de la disminució del nombre d'ocupats en milers de persones a partir del darrer trimestre de l'any s'assenyala en el quadre 6. S'hi pot observar la forta disminució de l'any 2009 i com va afectar a tots els sectors d'activitat, sobretot a la construcció i a la indústria. En l'exercici de 2010, es crea ocupació, molt concretament en l'agricultura i en la indústria. El 2011, però, se'n torna a perdre en tots els sectors. El 2012 la disminució es torna a presentar en tots els sectors, però destaquen la indústria i els serveis per la disminució relativa que pateixen.

Des del quart trimestre de 2008 fins ara s'han perdut, a la zona, 67.000 llocs de treball. Aquesta pèrdua representa el 18,05%. D'aquests llocs, els serveis han representat el 37,91%, en una caiguda del 10,85% i amb un valor absolut de menys de 25.400 ocupats; la construcció ha perdut 21.400 llocs de treball, que representen el 31,94% del total, en aquest cas la disminució

Variació interanual dels actius

Font: Elaboració pròpia, a partir de dades de l'EPA

Milers d'ocupats

Font: Elaboració pròpia, a partir de dades de l'EPA

INFORME TRIMESTRAL

Quadre 6. Variació interanual del nombre d'ocupats el quart trimestre de l'exercici en milers de persones

	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
2012	-18,70	-2,90	-6,10	-2,90	-6,80
2011	-12,80	-2,50	-3,00	-3,50	-3,80
2010	2,20	4,50	4,60	-2,50	-4,40
2009	-37,70	-4,90	-9,90	-12,50	-10,40

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Quadre 7. Variació interanual en el nombre d'ocupats

	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
2012IV	-5,79	-16,76	-10,29	-9,42	-3,16
2012III	-5,45	-6,88	-14,35	6,36	-4,19
2012II	-5,39	-22,53	-14,20	-2,49	-2,04
2012I	-4,08	-27,67	-8,10	-7,67	-0,18
2011IV	-3,81	-12,63	-4,82	-10,20	-1,73
2011III	-2,92	-6,98	11,45	-20,28	-3,66
2011II	1,20	10,98	20,49	-18,32	-0,60
2011I	0,70	27,95	14,68	-13,53	-2,26

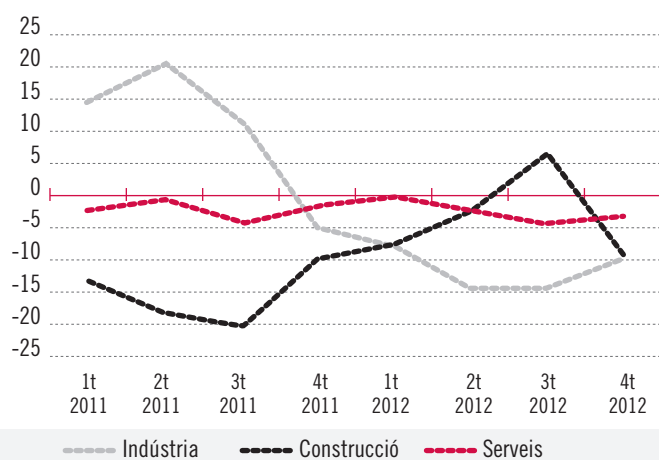
Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

ha estat del 43,07%; la indústria ha comportat el 21,49% d'aquesta disminució i representa, en el moment actual, una pèrdua del 21,30% dels llocs de treball que tenia a finals de 2008 i 14.400 persones menys; l'agricultura, al seu torn, ha disminuït en 5.800 llocs de treball, que representen el 8,65% sobre el total i una pèrdua del 28,71%. Les xifres són molt preocupants i cal veure com la crisi inicial de la construcció s'ha anat estenent a tots els sectors d'activitat, primer de manera oscil·lant a la indústria i ara als serveis. D'altra banda, l'agricultura no ha estat un refugi o una alternativa a l'ocupació i, tot i que manté unes xifres relativament elevades en relació amb el conjunt català, també expulsa ocupació.

La disminució de l'ocupació en dades interanuals per trimestres ens assenjala el ritme de creixement d'aquesta taxa des del primer trimestre de 2011. El ritme ha estat de variació a la baixa permanent i la situació s'agreuja a partir del segon semestre de 2011. Si abans es creava poca ocupació, a partir d'aleshores la caiguda ha estat frenètica i pràcticament en tots els sectors. En el gràfic, hi hem representat aquestes xifres en els tres principals sectors d'activitat en el mercat de treball de la zona i s'hi pot observar una dinàmica contrària entre la indústria i la construcció. No es compensa la caiguda de la indústria, que ha estat relativament molt forta i pràcticament constant en tot el període considerat, mentre que la construcció ha frenat el 2012 la pèrdua de llocs de treball, després de les fortes caigudes anteriors i, fins i tot, n'ha creat a escala interanual el tercer trimestre de 2012. Si considerem el sector terciari, aquest es caracteritza per un continu degoteig, amb una disminució continuada des de principis de 2011, que s'aguditza els dos darrers trimestres de 2012.

L'evolució de la disminució del nombre d'ocupats en milers de persones a partir del darrer trimestre de l'any s'assenjala en el quadre 6. S'hi pot observar la forta disminució de l'any 2009 i com va afectar a tots els sectors d'activitat, sobretot a la construcció i a la indústria. En l'exercici de 2010, es crea ocupació, molt concretament en l'agricultura i en la indústria. El 2011, però, se'n torna a perdre en tots els sectors. El 2012

Variació interanual de l'ocupació

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA.

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

la disminució es torna a presentar en tots els sectors, però destaquen la indústria i els serveis per la disminució relativa que pateixen.

Des del quart trimestre de 2008 fins ara s'han perdut, a la zona, 67.000 llocs de treball. Aquesta pèrdua representa el 18,05%. D'aquests llocs, els serveis han representat el 37,91%, en una caiguda del 10,85% i amb un valor absolut de menys de 25.400 ocupats; la construcció ha perdut 21.400 llocs de treball, que representen el 31,94% del total, en aquest cas la disminució ha estat del 43,07%; la indústria ha comportat el 21,49% d'aquesta disminució i representa, en el moment actual, una pèrdua del 21,30% dels llocs de treball que tenia a finals de 2008 i 14.400 persones menys; l'agricultura, al seu torn, ha disminuït en 5.800 llocs de treball, que representen el 8,65% sobre el total i una pèrdua del 28,71%. Les xifres són molt preocupants i cal veure com la crisi inicial de la construcció s'ha anat estenent a tots els sectors d'activitat, primer de manera oscil·lant a la indústria i ara als serveis. D'altra banda, l'agricultura no ha estat un refugi o una alternativa a l'ocupació i, tot i que manté unes xifres relativament elevades en relació amb el conjunt català, també expulsa ocupació.

La disminució de l'ocupació en dades interanuals per trimestres ens assenyalen el ritme de creixement d'aquesta taxa des del primer trimestre de 2011. El ritme ha estat de variació a la baixa permanent i la situació s'agreuja a partir del segon semestre de 2011. Si abans es creava poca ocupació, a partir d'aleshores la caiguda ha estat frenètica i pràcticament en tots els sectors. En el gràfic, hi hem representat aquestes xifres en els tres principals sectors d'activitat en el mercat de treball de la zona i s'hi pot observar una dinàmica contrària entre la indústria i la construcció. No es compensa la caiguda de la indústria, que ha estat relativament molt forta i pràcticament constant en tot el període considerat, mentre que la construcció ha frenat el 2012 la pèrdua de llocs de treball, després de les fortes caigudes anteriors i, fins i tot, n'ha creat a escala interanual el tercer trimestre de 2012. Si considerem el sector terciari, aquest es caracteritza per un continu degoteig, amb una disminució continuada des de principis de 2011, que s'aguditza els dos darrers trimestres de 2012.

Quadre 8. Els inactius de més de 16 anys

	Milelers de persones			Distribució	
	Total	Homes	Dones	Homes	Dones
2012TIV	250,40	103,20	147,20	41,21	58,79
2011TIV	249,90	96,90	152,90	38,78	61,22
2010TIV	244,30	95,20	149,10	38,97	61,03
2009TIV	256,40	103,80	152,60	40,48	59,52
2008TIV	231,10	84,00	147,10	36,35	63,65

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

2.3. Els inactius

En relació amb la població, hem fet, fins ara, dues consideracions: la primera és que la població total ha augmentat i la segona, que el nombre d'actius ha experimentat una lleugera disminució, això ens porta a determinar que s'ha incrementat el nombre d'inactius de més de 16 anys des de 2008, com s'observa en el quadre 8. Entre el quart trimestre de 2012 i el de 2011, també ha augmentat. Després del fort descens entre 2009 i 2010, quan hi havia una major predisposició a integrar-se en el mercat de treball

per part dels diferents col·lectius de la zona, sembla que es perdi l'interès i augmenta el nombre d'inactius. El darrer any l'increment s'ha manifestat en els homes; les dones, en canvi, han augmentat la taxa d'activitat, de manera que n'hi ha menys d'inactives.

Els inactius els podem distribuir en diferents grups. En el quadre 9 se n'assenyala la divisió a partir de l'EPA i s'hi pot observar la importància dels jubilats i pensionistes, tot i la seva disminució entre el 2011 i el 2012, que representen el 47,64% d'aquest col·lectiu i una disminució del 0,81%, en dades interanuals en relació amb el darrer trimestre de l'exercici. A continuació trobem, per ordre de rellevància, les persones dedicades a les feines de la llar, que augmenten a partir de 2010, tot i que el darrer trimestre han experimentat una disminució interanual del 2,88%. Els estudiants tenen una línia contínua de creixement a partir de 2009, tot i que, en termes interanuals, n'ha disminuït el nombre el darrer trimestre de l'exercici actual en el 3,39%. Aquest grup significa el 14,78% del total d'inactius. El nombre de persones incapacitades augmenta a la zona el darrer any i ho ha fet en més de 5.000 casos, la qual cosa representa un increment del 51,92%. El pes dels incapacitats en el total augmenta en més de dos punts, assolint el 6,31%.

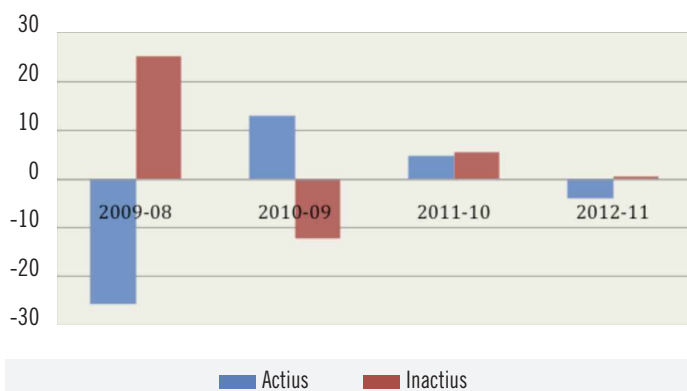
INFORME TRIMESTRAL

Quadre 8. Particularitats dels inactius de més de 16 anys

Milers	Total	Estudiants	Jubilats	Feines de la llar	Incapacitats	Altres
2012TIV	250,40	37,00	119,30	74,20	15,80	4,20
2011TIV	249,90	38,30	120,30	76,40	10,40	4,40
2010TIV	244,30	34,70	121,90	71,10	10,60	6,00
2009TIV	256,40	34,80	123,90	74,00	13,60	10,0
2008TIV	231,10	30,00	107,80	75,80	12,20	5,30
Distribució	Total	Estudiants	Jubilats	Feines de la llar	Incapacitats	Altres
2012TIV	100,00	14,78	47,64	29,63	6,31	1,68
2011TIV	100,00	15,33	48,14	30,57	4,16	1,76
2010TIV	100,00	14,20	49,90	29,10	4,34	2,46
2009TIV	100,00	13,57	48,32	28,86	5,30	3,90
2008TIV	100,00	12,98	46,65	32,80	5,28	2,29

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'EPA.

Variació interanual en milers de persones

Font: Elaboració pròpia, a partir de dades de l'EPA

El nombre de persones incapacitades augmenta a la zona el darrer any i ho ha fet en més de 5.000 casos, la qual cosa representa un increment del 51,92%. El pes dels incapacitats en el total augmenta en més de dos punts, assoleix el 6,31%.

Els inactius els podem distribuir en diferents grups. En el quadre 9 se n'assenyala la divisió a partir de l'EPA i s'hi pot observar la importància dels jubilats i pensionistes, tot i la seva disminució entre el 2011 i el 2012, que representen el 47,64% d'aquest col·lectiu i una disminució del 0,81%, en dades interanuals en relació amb el darrer trimestre de l'exercici. A continuació trobem, per ordre de rellevància, les persones dedicades a les feines de la llar, que augmenten a partir de 2010, tot i que el darrer trimestre han experimentat una disminució interanual del 2,88%. Els estudiants tenen una línia contínua de creixement a partir de 2009, tot i que, en termes interanuals, n'ha disminuït el nombre el darrer trimestre de l'exercici actual en el 3,39%. Aquest grup significa el 14,78% del total d'inactius. El nombre de persones incapacitades augmenta a la zona el darrer any i ho ha fet en més de 5.000 casos, la qual cosa representa un increment del 51,92%. El pes dels incapacitats en el total augmenta en més de dos punts, assoleix el 6,31%.

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

3. L'oferta empresarial

Durant l'exercici 2012, el nombre d'empreses de l'àrea ha disminuït en el 2,35% en dades interanuals. El descens ha estat una mica inferior al de l'exercici anterior, tot i que no deixa de ser preocupant, ja que continua el deteriorament del teixit empresarial de la zona que, des de l'any 2008, ha perdut prop del 10% del nombre d'empreses. El deteriorament més fort ha estat en empreses el titular de les quals és una persona física.

**Quadre 10. Empreses per condició jurídica.
Variació interanual**

	2012	2011	2010	2009
Total	-2,35	-2,47	-1,76	-3,49
Societats anònimes	-3,83	1,92	-2,35	-2,30
Societats de responsabilitat limitada	-1,37	-1,82	-1,26	-2,75
Societats col·lectives	0,00	-13,64	0,00	0,00
Societats comanditàries	0,00	0,00	-50,00	0,00
Comunitats de béns	-0,61	1,32	0,86	1,15
Societats cooperatives	-1,22	-2,78	-3,82	-6,43
Associacions i altres tipus	0,20	4,53	4,16	0,67
Organismes autònoms i altres	-7,94	5,89	13,33	-1,87
Persones físiques	-3,36	-4,24	-2,92	-4,70

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

**Quadre 11. Empreses segons el nombre d'assalariats.
Variació interanual**

	2012	2011	2010	2009
Sense treballadors	-2,50	-0,01	1,84	0,28
D'1 a 10	-1,40	-5,12	-4,45	-6,43
De 10 a 50	-10,01	-6,16	-15,47	-13,00
De 50 a 200	-10,03	-5,56	-8,93	-7,95
Més de 200	-3,28	1,67	0,00	-14,29

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

La variació interanual de l'oferta empresarial

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Les dificultats econòmiques afecten l'estructura productiva i no solament la part més feble, com són els empresaris individuals –normalment empreses amb menor estructura i menys capacitat d'adaptació a situacions adverses de l'economia, en general, i del mercat, en particular. La situació comença a afectar empreses més estructurades i de més envergadura, que organitzen de manera determinant l'oferta productiva de l'àrea. Aquesta realitat es manifesta en la disminució en el nombre de persones assalariades. És ben cert que les modificacions legals en matèria laboral han facilitat l'adaptació, però també ho és que les dificultats del mercat porten a reordenar efectius a la baixa en la majoria dels casos. Si observem el quadre 11, hi podem observar un descens superior al 10% en les empreses que tenien més de 10 treballadors i més de 50, així com una disminució, també, en la franja superior integrada per les empreses amb més de dos cents assalariats –que després del fort ajustament a la baixa de l'exercici 2009, es van mantenir els altres dos anys i han experimentat una caiguda del 3,28% el 2012, en dades interanuals, d'efectius assalariats superiors.

La disminució de l'oferta empresarial ha estat important a les comarques de Tarragona des de 2008. Cal destacar que aquesta pèrdua d'oferta empresarial ha estat superior a la del conjunt català i espanyol. Des de 2009 fins ara l'estructura productiva diferenciada d'aquests entorns ens pot explicar aquesta situació, que en bona part està motivada pel tancament de moltes activitats empresarials de persones físiques i sense treballadors i per les empreses de menor estructura. Però aquí incideix la dualitat empresarial de la zona, amb empreses relativament grans i un conjunt d'activitats amb poca estructura i molt petites.

En iniciar aquest informe, analitzàvem l'estructura del PIB a les comarques de l'àrea i la posàvem en relació amb el conjunt català. Podem extreure

INFORME TRIMESTRAL

d'aquelles dades el PIB de l'àrea, que l'any 2008 va representar el 10,65% del total català, el 2009 el 10,72% i el 2010 el 10,77%. Per tant, dins de la crisi fins al 2010, la seva presència en el total de Catalunya augmenta i pren un valor que és 1,78% superior al pes de l'oferta empresarial. Això ens permet determinar la dualitat productiva tan significativa de l'àrea,

Quadre 12 . L'oferta empresarial a Tarragona i la seva relació amb el conjunt català

Empreses	2012	2011	2010	2009	2008
Total	53.253	54.534	55.914	56.915	58.973
Sense assalariats	28.647	29.382	29.384	28.854	28.773
D'1 a 2	15.417	14.946	16.038	16.668	17.617
De 3 a 5	5.000	5.672	5.710	5.947	6.438
De 6 a 9	2.116	2.235	2.339	2.593	2.886
De 10 a 19	1.143	1.262	1.340	1.624	1.841
De 20 a 49	611	687	737	833	983
De 50 a 99	179	192	185	208	240
De 100 a 199	81	97	121	128	125
De 200 a 499	40	41	43	40	51
De 500 a 999	12	12	11	13	13
De 1.000 a 4.999	7	8	6	7	6

% Sobre Catalunya	2012	2011	2010	2009	2008
Total	8,99	9,06	9,17	9,19	9,42
Sense assalariats	8,53	8,58	8,65	8,57	8,77
D'1 a 2	10,18	10,14	10,33	10,44	10,52
De 3 a 5	9,76	10,25	10,19	10,07	10,45
De 6 a 9	8,60	8,74	8,79	9,30	9,70
De 10 a 19	7,49	7,72	7,89	8,30	8,75
De 20 a 49	7,01	7,42	7,60	7,61	8,20
De 50 a 99	6,69	6,82	6,53	6,66	7,39
De 100 a 199	5,76	6,87	8,09	7,99	7,50
De 200 a 499	5,82	5,66	5,84	5,19	5,70
De 500 a 999	5,74	5,71	5,26	6,07	5,49
De 1.000 a 4.999	5,22	5,26	4,38	4,70	4,26

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE.

amb uns sectors que assoleixen una gran rellevància en el conjunt del país i uns altres que hi estan menys representats. Això es reflecteix, també, en la dinàmica de l'oferta empresarial.

El quadre 12 ens mostra els canvis en l'estructura empresarial de l'àrea, en funció del nombre d'unitats productives per tram d'assalariats, i hi podem observar el descens de l'oferta empresarial de la zona en valors absoluts durant aquest període. Podem concretar que, entre 2011 i 2012, disminueix el nombre d'empreses en tots els trams. De manera preocupant, cal ressaltar la disminució de 21 empreses amb més de 50 assalariats i prop de 200 en el segment que situem entre 10 i 49.

En podem extreure una altra informació del mateix quadre, la relació de l'oferta empresarial de la zona amb el conjunt de Catalunya que, com dèiem abans, és inferior a la del seu PIB. En aquest cas, ressalta el major pes de les empreses amb menys de 10 treballadors de l'àrea, que se situa al voltant del 9%. Entre les de 20 a 49 treballadors, el pes mitjà se situa al voltant del 7%. I el de les més grans, al voltant del 6%. Per tant, disminueix la significació de l'oferta empresarial així com s'incrementa l'estructura i la grandària de les empreses. Si ens centrem en la dinàmica de 2011- 2012, cal assenyalar la disminució de l'oferta empresarial en relació amb el seu pes en el conjunt català en tots els trams d'empreses segons el nombre d'assalariats, excepte en el d'1 a 2 persones.

4. Indicadors d'activitat

La disminució de l'ocupació així com de l'oferta empresarial són indicadors prou representatius per assenyalar-nos que l'activitat de l'àrea disminueix. Malgrat això, hi ha indicadors que ens assenyalen que aquesta activitat té un moviment diferenciat i ens mostren, per una part, disminucions importants en el gir comercial, en els crèdits hipotecaris, en els dipòsits bancaris i en l'aeroport de Reus; però, per l'altra, ens trobem davant d'un bon any turístic –gràcies al turisme estranger, principalment, que, pel seu dinamisme, comporta uns valors d'ocupació global de les places de l'oferta turística superior als de la temporada anterior– i d'un moviment portuari que també incrementa els seus indicadors –encara que amb algunes variacions significatives en els distints components de la càrrega i un dinamisme menor en el comerç exterior que en anys anteriors. En canvi, l'inici de nous habitatges continua a la baixa i sota mínims, i els canvis de l'oferta de vols a l'aeroport de Reus han representat una disminució important en el nombre de passatgers. A continuació, analitzarem aquests aspectes de l'activitat econòmica de l'àrea.

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

Quadre 13. Indicadors comercials (en milers d'euros)

	Efectes comercials	Impagats	Significació d'impagats %
2012	1.181.542	45.397	3,84
2011	1.227.956	55.890	4,55
2010	1.689.529	56.388	3,34
2009	2.093.098	102.546	4,90
2008	3.383.945	224.400	6,63
Variació en relació a 2008			
2012			
2011	36,29	24,91	68,64
2010	49,93	25,13	50,33
2009	61,85	45,70	73,88
2008	100,00	100,00	100,00

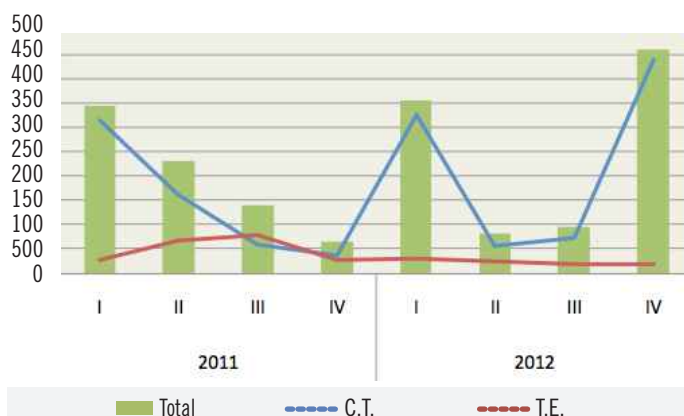
Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE.

Quadre 14. Hipoteques anuals de finques urbanes i rústiques

Tarragona	Total		Variació	
	Nombre	Import (000Eur.)	Nombre	Import
2012	8.404	910.317		
2011	12.122	1.235.573	54,84	37,00
2010	16.148	1.963.854	77,26	62,07
2009	17.420	2.187.150	83,35	69,12
2008	20.900	3.164.167	100,00	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE.

Nombre d'habitatges iniciats

4.1. La caiguda de la demanda interna

La disminució de la demanda interna ha tingut unes conseqüències importants sobre l'activitat comercial i el gir dels efectes financers corresponents, la qual cosa ens porta a una disminució contínua des de 2008. Cal assenyalar, però, un cert increment de l'activitat en dades interanuals el 2012 i una disminució en la significació dels impagats. Les variacions no són contundents, però sí que potser ens indiquen un canvi que, d'altra banda, no es correspon amb l'evolució general de l'activitat en l'exercici ni amb altres indicadors d'activitat.

L'indicador d'activitat que podem extreure del nombre d'hipoteques i del valor del préstec ha disminuït de manera important durant l'exercici. La caiguda no és tan elevada com ho va ser entre l'any 2010 i 2011, però és molt significativa i ens assenya el mal moment que està passant l'activitat immobiliària i financera i, en definitiva, els problemes de la demanda interna. Hem estat relacionant aquestes xifres amb les que també publica l'INE a escala provincial de canvis de noms de propietats i hem pogut observar que aquests canvis vénen motivats abans per herències que no pas per activitats de compra o venda, la qual cosa en bona part referenda la forta caiguda en el nombre d'hipoteques a la zona.

Els efectes de la caiguda de la demanda interna han portat a mantenir la poca demanda d'habitatges i la necessitat de liquidar estocs fa que se n'iniciïn pocs. Tot i això s'observa un lleuger augment en el nombre d'habitatges iniciats l'exercici de 2012 en relació amb l'anterior, principalment al Camp de Tarragona. Això ha causat un increment interanual en aquesta àrea per la variació del primer i darrer trimestre de l'any. A les comarques de l'Ebre, no ha succeït el mateix, l'activitat es troba sota mínims i els dos darrers trimestres ens assenyalen uns indicadors a la baixa que no compensen la tímida reacció de principis d'any. Les dificultats de venda de l'estoc existent, conjuntament amb les dificultats de finançament en què es troba el sector, determinen que no s'iniciïn habitatges.

INFORME TRIMESTRAL

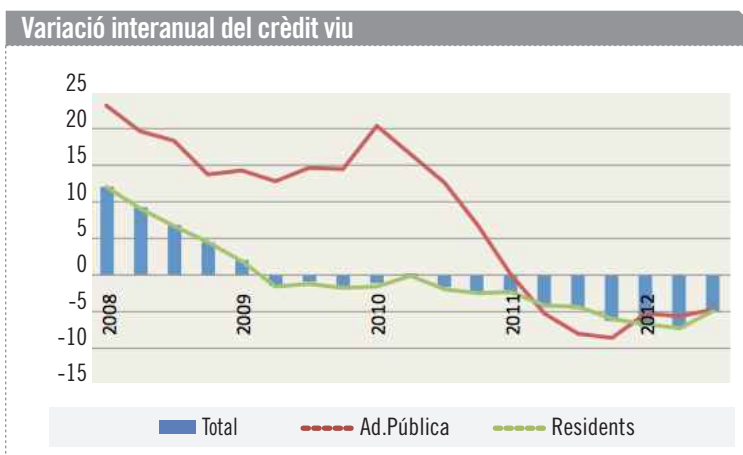
El nombre d'aquestes actuacions resulta tan baix que no s'explica solament com un desajust amb una demanda feble sinó que, en bona part, es deu a la sortida de l'estoc de períodes anteriors i, principalment, a les societats immobiliàries de caixes i bancs.

Un altre indicador significatiu a l'hora d'analitzar l'evolució de la demanda interna són els crèdits bancaris, la seva dinàmica ens reflecteix els nivells d'activitat i, en concret, dues coses: en primer lloc, la dinàmica creditícia de les empreses i, en segon, les perspectives de consum dels residents. Si observem el gràfic que en mostra l'evolució global, s'hi assenyalen un

Quadre 15. Els habitatges iniciats el 2012. Dades trimestrals

Camp de Tarragona	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	326	58	74	443
Variació interanual	24,24	-67,36	42,86	1.065,79
Terres de l'Ebre	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	32	25	22	20
Variació interanual	10,34	-63,24	-72,5	-28,57
Província de Tarragona	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	358	83	96	463
Variació interanual	3,47	-64,07	-30,94	601,52

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

descens continuat des del primer trimestre de 2008 i s'assoleix un indicador negatiu a partir del segon de 2009 en l'indicador total i en el dels residents. Les administracions, en canvi, han mantingut una taxa de variació molt elevada fins al primer trimestre de 2010 en què cauen de manera contínua i se situen a partir de 2011 en indicadors negatius, per sota de l'indicador general.

En dades interanuals del 2012, els tres trimestres de què es disposa d'informació, indiquen una disminució relativa dels crèdits d'institucions financeres, que experimenten un descens interanual el setembre del 5,05% del crèdit viu a l'àrea. Es tracta d'un descens una mica inferior al dels altres trimestres de l'any, però la caiguda és molt elevada des de principis de 2011 i se n'accentua la davallada des d'aleshores, principalment, en els residents. En valor absolut i dades interanuals del setembre de 2012, la cartera creditícia de l'àrea ha disminuït en 1.300 milions d'euros, la qual cosa ens assenyalen la dificultat d'obtenir-ne de nous per a projectes d'inversió o de consum i, fins i tot, com a renovació d'actiu circulat per a les empreses i administracions públiques.

Quadre 16 . Crèdits vius d'institucions financeres (en milers d'euros)

	Total	Adm. Públiques	Residents	Total	Adm. Públiques	Residents
març-11	26.877.084	1.023.572	25.853.512	-2,48	-0,04	-2,57
jun-11	26.390.859	989.453	25.401.406	-4,40	-5,49	-4,36
set-11	25.935.079	947.885	24.987.194	-4,61	-8,22	-4,47
des-11	25.254.344	926.628	24.327.716	-6,22	-8,58	-6,12
març-12	25.013.888	967.872	24.046.016	-6,93	-5,44	-6,99
jun-12	24.485.353	930.865	23.554.488	-7,22	-5,92	-7,27
set-12	24.626.928	900.726	23.726.202	-5,04	-4,98	-5,05

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya.

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

El comerç amb l'exterior i el turisme

L'estat d'atonía de la demanda interna porta a buscar una oportunitat en el mercat exterior i això s'ha fet per part de l'oferta productiva de l'àrea, tant pel que fa a béns com a serveis. Les xifres de comerç amb l'exterior en exportacions i importacions assenyalen, per una part, aquest esforç i, per l'altra, la disminució d'aquesta demanda interna, que comporta un menor augment de les importacions. D'altra banda, el sector turístic, un dels principals motors del sector de serveis a la zona, també s'ha vist amb un dinamisme important en relació amb el visitant estranger i amb un cert fre en relació amb el resident.

Les dades de 2012 ens assenyalen una menor variació de les exportacions amb un creixement interanual del 3,99%, en part conseqüència del menor dinamisme de la zona euro que ha portat a una davallada dels sectors d'energia i minerals en un vint per cent i el de plàstics i la seva manufactura en un quinze–uns sectors que representen més del 40% de les exportacions de l'àrea. La resta de partides majoritàriament augmenten, la qual cosa indica l'esforç exportador que hem anat assenyalant i que es manifesta d'una manera clara amb els resultats obtinguts el 2012 que, tot i ser inferiors en la seva variació als de 2011, són molt superiors als de 2008.

Les importacions han disminuït en valors interanuals, han moderat el seu creixement en relació amb l'exercici anterior i han manifestat unes xifres importants que reafirmen l'activitat de producció i de logística de la zona.

L'evolució temporal del nombre de visitants ens assenyalen una dinàmica diferent de l'any anterior, tot i la forta estacionalitat estival del sector. El 2012 va comptar amb un abril i maig amb més pernотacions que en l'exercici anterior, que es van afluixar el mes de agost amb unes 180.000 pernотacions menys, però 800 mil més del que es podia considerar –en aquest període central– com a mitjana de l'àrea abans del bon any que va ser el 2011. Arribem a setembre, que també va tenir un bon resultat, a partir d'aleshores, però, en temporada baixa, hi va haver menys pernотacions. Malgrat tot, el sector manté el dinamisme en l'atracció de visitants, tot i la caiguda del turisme interior –compensat amb escriu per l'exterior– i comparar-lo amb un excel·lent any com va ser el 2011.

L'activitat turística ha rebut un nombre de visitants superior en l'exercici de 2012 en relació amb l'any anterior. La variació ha estat del 0,66% i ha experimentat un creixement inferior en el nombre de pernотacions amb un augment interanual del 0,22%. En el quadre 18 podem valorar les diferències entre el visitant resident i l'estranger, i observar un augment important en el nombre d'estrangers que han incrementat la seva estada, mentre que el turista resident ha disminuït no solament en quantitat sinó, sobretot, en nombre de pernотacions.

	2011	2012
Exportacions	7.142,47	7.427,22
Importacions	11.354,94	11.876,77
Saldo	-4.212,47	-4.449,55
Índex de cobertura	62,90	62,54
Exportació var. interanual	21,05	3,99
Importació var. interanual	8,75	4,60
Variació exp. des de 2008	24,77	29,75
Variació imp. des de 2008	5,33	10,17

Font: Elaboració pròpia a partir DGA i
Servei d'Estudis COCIN Tarragona

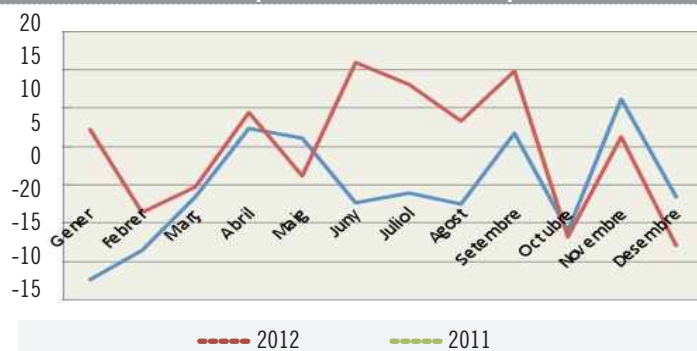
Quadre 18 . La demanda turística. El nombre de visitants i pernотacions

	Viatgers			Pernотacions		
	Total	Residents a Espanya	Residents a l'estranger	Total	Residents a Espanya	Residents a l'estranger
2012	3.443.490	1.960.862	1.482.897	15.912.947	6.563.313	9.349.634
2011	3.420.795	2.029.497	1.391.303	15.878.635	7.393.512	8.485.121
Var. 2012-2011	0,66	-3,38	6,58	0,22	-11,23	10,19

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya.

INFORME TRIMESTRAL

Variació interanual de les pernoctacions turístiques

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

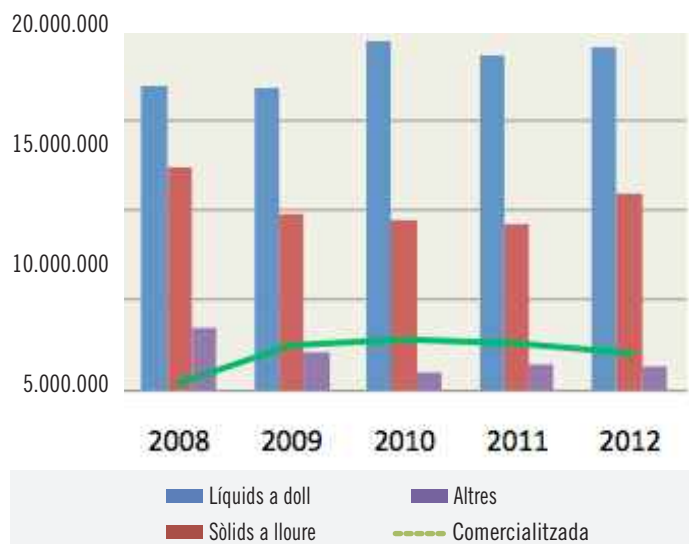
4.3. Indicadors complementaris. El port i l'aeroport

El port de Tarragona i l'aeroport de Reus són uns indicadors complementaris importants per conèixer l'evolució de l'activitat econòmica de la zona, tant per l'efecte directe que aquestes plataformes de transport generen com per ser bons indicadors d'activitat que complementen la resta de sectors d'activitat.

El port de Tarragona, com s'assenyala en el quadre 18, ha experimentat un augment en el trànsit de mercaderies superior al 4%, la qual cosa representa 1.300.000 tones, que han augmentat en líquids a doll i en sòlids a lleure. En canvi, la càrrega general, amb i sense contenidors ha disminuït, així com el trànsit d'avitallament. La disminució en més de 500.000 tones de la càrrega amb contenidors ha estat, principalment, per la disminució dels contenidors en trànsit i en descàrrega. Segons el tipus de trànsit, s'observa un descens del químic i un augment de l'energètic i l'agroalimentari i ramader. L'evolució mensual ha implicat un millor primer trimestre que l'exercici anterior i acabar l'any amb una contenció dels trànsits.

Tot i l'augment del nombre de viatgers estrangers durant el 2012, el trànsit de l'aeroport de Reus ha disminuït en el 3,12% en comparació interanual, i el d'operacions ho ha fet en el 24,73%. L'aeroport ha tingut menys d'1.000.000 de viatgers amb més de 16.000 operacions. El descens ha estat important, en part com a conseqüència de la política comercial d'una empresa aeronàutica que ha fet augmentar els

Distribució del trànsit pel port de Tarragona

Quadre 19 . El trànsit de mercaderies pel port de Tarragona (tm)

	2008	2009	2010	2011	2012
Líquids a doll	16.894.633	16.832.179	19.476.576	18.700.365	19.047.358
Sòlids a lleure	12.420.882	9.830.390	9.468.981	9.279.089	10.888.789
Amb contenidors	429.953	2.456.082	2.862.954	2.560.697	2.026.419
Altres	3.407.307	2.034.124	963.005	1.398.924	1.277.957
TOTAL	33.152.775	31.152.775	32.771.516	31.939.075	33.240.523

Font: Elaboració pròpia a partir de Port de Tarragona.

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

nivells de trànsit en anys anteriors i el 2012 els va disminuir. El resultat ha estat que el pes de l'aeroport en el conjunt català ha disminuït més d'un punt en dades interanuals i està a la meitat del pes que va tenir l'any del seu màxim nombre de viatgers, que va ser el 2009.

Quadre 20 . Viatgers de l'aeroport de Reus

	2008	2009	2010	2011	2012
Passatgers	1.278.074	1.706.615	1.419.851	1.362.472	937.446
Operacions	26.676	30.946	26.520	21.404	16.111
Passatger/Operació	47,91	55,15	53,54	63,66	58,19
Variació interanual de passatgers	-2,2	33,53	-16,8	-4,04	-31,2
Variació interanual d'operacions	3,79	16,01	-14,3	-19,29	-24,73
Reus/Catalunya	3,57	5,22	4,17	3,64	2,41
Reus/Espanya	0,63	0,91	0,74	0,67	0,48

Font: Elaboració pròpia a partir d'AENA

5. La dinàmica comarcal

A partir de la visió general de l'activitat a l'àrea en l'exercici de 2012, establirem diferències territorials per valorar les diferències per àrees i comarques que s'han produït al conjunt del territori. Establirem quatre indicadors: en primer lloc, el nombre d'habitatges iniciats, la variació anual i els indicadors trimestrals; en segon lloc, el nombre de treballadors afiliats a la Seguretat Social; en tercer lloc, els centres de cotització, és a dir, el nombre d'empreses i autònoms existents, i en quart lloc, l'evolució de la població des de 2007, amb dades del padró d'habitants.

L'actual situació, que arrastrem des de 2008, comença a plantejar diferències territorials importants en l'impacte econòmic a l'àrea. La construcció ha caigut a tot arreu, però l'activitat tenia un pes relatiu diferenciat per àrees on es plantejaven alternatives i la funcionalitat d'aquell sector jugava un pes específic divers. En aquest sentit cal assenyalar que la caiguda del sector, ha afectat en gran mesura les comarques del Baix Ebre i del Montsià, on els habitatges iniciats el 2012 han representat el 5% dels de l'any 2008, la qual cosa comporta una forta disminució a les Terres de l'Ebre, que s'ha vist acompanyada, també, per la disminució de la Ribera i la Terra Alta. Al Camp de Tarragona, la comarca que ha patit de manera més important les conseqüències de la caiguda de la construcció ha estat el Baix Penedès, i en una altra posició també podem considerar el Priorat; en la resta de comarques la disminució ha estat molt important, però més matisada per les alternatives sectorials.

Si considerem la pèrdua d'afiliació a la Seguretat Social, es pot generalitzar en totes les zones, en termes relatius. Ha estat molt elevada al Montsià, la Ribera d'Ebre i la Conca de Barberà, essent també elevat el percentatge a l'Alt Camp, el Baix Penedès, el Priorat i el Baix Ebre. La resta de comarques es troben per sota de la mitjana provincial, que ha estat del 3,81%.

Els centres de cotització on han experimentat els superiors descensos han estat al Baix Penedès, la Conca de Barberà, el Montsià i la Ribera d'Ebre.

L'indicador de població ens assenya que, a partir de 2008, les diverses comarques creixen en menor mesura de com ho feien fins aleshores, però des de 2009, trobem disminució de població en algunes comarques i un menor creixement generalitzat, pràcticament una estabilització, que ens indica emigració, en algunes altres –fet que era desconegut a la zona des de feia molts anys. Cal considerar, per tant, els descensos que s'han donat els darrers dos anys a la Conca de Barberà, el Montsià, el Priorat, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta. Cal indicar, també, el fre sobtat en les dinàmiques de creixement que s'havien implantat al Baix Penedès i també a l'Alt Camp.

INFORME TRIMESTRAL

5.1. El Camp de Tarragona. Durant el 2012, s'han iniciat més habitatges que en l'exercici anterior en valors anuals, però la recuperació és molt feble ja que es concentra en el primer i quart trimestre i, sobretot, al Tarragonès i al Baix Camp, de manera que no és un fenomen generalitzable. Es tracta d'un punt a millorar, però això no vol dir que les expectatives del sector iniciïn un procés de canvi, ja que la xifra és molt baixa. En relació amb el nombre de persones afiliades a la Seguretat Social, han disminuït en el 3,75%, en dades del darrer trimestre, que s'han anat manifestant de la mateixa manera al llarg de tot l'exercici. El mateix ha succeït amb els centres de cotització i, en aquest cas, de manera creixent. S'observa una disminució de l'increment de població, la qual cosa s'assenyala de manera clara a partir de 2010 i continua fins avui.

El Camp de Tarragona

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	577	901	326	58	74	443
Variació interanual	-53,62	56,15	24,24	-67,36	42,86	1065,79
Inscrits Seg. Soc.	208.187	200.369	-2,29	-7,62	-2,82	-3,75
C. de cotització Seg. Soc.	19.259	18.519	-1,67	-2,10	-2,28	-3,84
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	575.333	599.804	612.441	616.854	619.770	622.373
Variació interanual	4,04	4,25	2,11	0,72	0,47	0,42

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

5.2. Les Terres de l'Ebre. El nombre d'habitatges iniciats es troba en un nivell molt baix el 2012. Se situa entre 20 i 30 habitatges per trimestre, amb un fort descens relatiu en relació amb l'exercici anterior. El nombre de persones inscrites a la Seguretat Social es mostra amb disminucions trimestrals molt fortes i una pèrdua anual de 3.500 persones i de 200 centres de cotització. El canvi en el ritme de variació de la població es manifesta des de 2009 amb un lleuger increment des d'aleshores, que correspon a una variació vegetativa més que a causes migratòries, que sembla que canvien el seu ritme passant de la immigració cap a l'emigració.

Les Terres de l'Ebre

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	205	99	32	25	22	22
Variació interanual	-41,26	-51,71	10,34	-63,24	-72,50	-72,50
Inscrits Seg. Soc.	50.387	46.870	-6,57	-5,77	-5,15	-5,15
C. de cotització Seg. Soc.	5.620	5.416	-4,09	-2,80	-3,05	-3,05
	2007	2008	2009	2010	2011	2011
Població	182.462	189.091	190.860	191.568	191.631	191.631
Variació interanual	2,66	3,63	0,94	0,37	0,03	0,03

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

5.3. L'Alt Camp. La construcció es troba pràcticament sense activitat l'exercici de 2012. S'hi han iniciat 16 habitatges, el 40,74% menys que l'any anterior i amb un descens trimestral continuat. El nombre de persones inscrites a la Seguretat Social ha experimentat un descens del 5,58% el darrer trimestre, la qual cosa equival a 946 inscrits menys, amb descensos tots els trimestres de l'any. Els centres de cotització han disminuït el 3,29%, amb pèrdua tots els trimestres; aquesta disminució s'agreuja a finals del període. La comarca va experimentar el fre de l'augment de població el 2008, fins i tot el 2011 va tenir una variació negativa i va augmentar una mica l'any 2012.

L'Alt Camp

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	27	16	7	3	4	2
Variació interanual	-10	-40,74	0,00	-75,00	-20,00	-33,33
Inscrits Seg. Soc.	16.946	16.000	-2,78	-3,26	-4,79	-5,58
C. de cotització Seg. Soc.	1.458	1.410	-1,45	-1,65	-4,11	-3,29
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	42.586	44.178	45.001	45.326	45.189	45.299
Variació interanual	3,66	3,74	1,86	0,72	-0,30	0,24

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

5.4. El Baix Camp. El nombre d'habitatges iniciats experimenta un cert augment relatiu, però el baix valor de les xifres absolutes relativitzen aquesta variació interanual. En total, en una comarca de prop de 200.000 habitants, s'han iniciat 211 habitatges. Si considerem les xifres d'afiliats a la Seguretat Social, podem observar com han disminuït al llarg de l'exercici en tots els trimestres, fet que també ha passat en els centres de cotització. El menor creixement demogràfic ja es va donar durant l'exercici de 2009 i s'han continuat mantenint uns ritmes de variació similars, des d'aleshores, que equivalen més a creixement vegetatiu que a variacions migratòries.

El Baix Camp

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	196	211	33	30	59	89
Variació interanual	-6,67	7,65	-77,85	114,29	268,75	423,53
Inscrits Seg. Soc.	56.359	54.550	-2,94	-5,95	-1,93	-3,2
C. de cotització Seg. Soc.	5.840	5.654	-2,57	-2,28	-2,35	-3,18
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	180.196	187.403	189.226	190.440	191.947	193.535
Variació interanual	3,84	4,00	0,97	0,64	0,79	0,83

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

INFORME TRIMESTRAL

5.5. El Baix Ebre. La construcció està pràcticament sense activitat. S'han iniciat 44 habitatges el 2012, la qual cosa representa el 8,33% menys que l'any anterior, en què la davallada ja va ser important. En els dos primers trimestres del període s'observa un major nombre d'habitatges iniciats que l'any anterior, però la xifra cau la segona part de l'any. Els inscrits a la Seguretat Social han caigut en més de 1.000 persones en aquest exercici i han disminuït, en dades interanuals, en tots els trimestres. Ha passat el mateix en els centres de cotització. La població té un creixement els darrers anys del 0,50%, després d'augmentos molt superiors, que l'any 2008 van representar una variació del 3,45% en relació amb l'exercici anterior.

El Baix Ebre

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	48	44	16	10	9	9
Variació interanual	-42,86	-8,33	45,45	42,86	-50,00	-25
Inscrits Seg. Soc.	23.496	22.318	-6,39	-5,57	-3,78	-5,01
C. de cotització Seg. Soc.	2.523	2.459	-3,46	-1,71	-1,16	-2,54
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	78.590	81.304	81.724	82.222	82.634	83.125
Variació interanual	2,55	3,45	0,52	0,61	0,50	0,59

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

5.6. El Baix Penedès. La comarca té la construcció completament aturada. En l'exercici de 2012 s'han iniciat 86 habitatges, el 27,73% menys que l'any anterior, amb descensos en tots els trimestres, a excepció del quart. El nombre d'habitatges iniciats és molt baix si considerem la població de la comarca. El nombre d'inscrits a la Seguretat Social ha experimentat una forta disminució en tots els trimestres de 2012, la qual cosa també ha succeït en els centres de cotització. La població que experimentava increments superiors al 5% anual fins al 2008, en aquests moments pràcticament no augmenta, la qual cosa ens indica que una comarca força receptora d'immigració ha pogut experimentar emigració el darrer any.

El Baix Penedès

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	119	86	39	11	4	32
Variació interanual	-42,51	-27,73	-55	-42	-60	700
Inscrits Seg. Soc.	20.987	20.152	-3,23	-8,21	-3,42	-3,98
C. de cotització Seg. Soc.	2.467	2.334	-3,08	-3,51	-3,45	-5,39
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	90.891	95.644	98.861	99.788	101.115	101.138
Variació interanual	5,99	5,23	3,36	0,94	1,33	0,02

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

5.7. La Conca de Barberà. La situació econòmica colpeja la comarca. Pràcticament no s'inicien habitatges. En tot l'any 2012 la xifra ha estat de 7, mentre que en l'exercici anterior va ser de 70. El nombre d'inscrits a la Seguretat Social ha disminuït en el 7,13% el darrer trimestre de l'exercici, en dades interanuals, i els centres de cotització en el 7,21%. Les xifres han estat negatives en tots els trimestres de l'any, en dades interanuals. La comarca que havia experimentat augments relatius significatius de població fins a 2009 i que semblava recuperar-se d'una tradicional crítica situació demogràfica, disminueix a partir d'aleshores i des de 2010 fins a 2012 ha perdut unes 300 persones, que representen, pràcticament, l'1,5% de la població resident.

La Conca de Barberà

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	70	7	1	3	2	1
Variació interanual	337,5	-90	-92,31	-94,34	-33,33	0
Inscrits Seg. Soc.	7.320	6.796	-5,83	-5,42	-7,23	-7,13
C. de cotització Seg. Soc.	693	643	-2,88	-4,41	-4,15	-7,21
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	20.714	21.161	21.502	21.437	21.290	21.148
Variació interanual	1,60	2,16	1,61	-0,30	-0,69	-0,67

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

5.8. El Montsià. Ha estat una de les comarques on la crítica situació actual ha colpejat més, amb un descens continuat del nombre d'habitatges iniciats. La caiguda ha estat del 72,73% l'exercici de 2012, la qual cosa ha significat solament iniciar-ne 36, d'habitatges, en una comarca amb més de 70.000 habitants. El nombre d'inscrits a la Seguretat Social ha experimentat una forta caiguda, també, continuada tots els trimestres per acabar l'any amb el 7,98% menys. Els centres de cotització han disminuït, també de manera contínua, el 5,12% a finals de 2012. La població frena el seu creixement a partir de 2008 i els dos darrers anys disminueix, la qual cosa ens indica que la comarca experimenta emigració.

El Montsià

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	132	36	12	7	10	7
Variació interanual	-30,53	-72,73	50,00	-86,79	-82,76	-46,15
Inscrits Seg. Soc.	17.900	16.472	-5,93	-5,84	-5,11	-7,98
C. de cotització Seg. Soc.	2.091	1.984	-6,88	-5,56	-6,06	-5,12
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	67.834	71.058	72.189	72.333	72.261	72.121
Variació interanual	3,83	4,75	1,59	0,20	-0,10	-0,19

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

INFORME TRIMESTRAL

5.9. El Priorat. S'han iniciat 7 habitatges enfront dels 2 de l'exercici anterior. L'increment en termes relatius és impactant, és del 250%, però el nombre absolut ens indica la crisi que experimenta la construcció a la zona. El nombre de persones inscrites a la Seguretat Social i els centres de cotització han experimentat una continuada disminució al llarg de l'exercici de 2012 en relació amb l'any anterior. La comarca perd població de manera creixent els dos darrers anys, i després d'un lleuger augment, a partir de 2008 en què arriba a superar els 10.000 habitants, ara torna a estar per sota d'aquesta xifra.

El Priorat

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	2	7	1	4	1	1
Variació interanual	-86,67	250,00	-	100,00	-	-
Inscrits Seg. Soc.	2.387	2.241	-5,51	-5,96	-5,21	-6,12
C. de cotització Seg. Soc.	335	326	-5,10	-1,75	-4,12	-2,69
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	9.785	9.869	10.024	10.145	10.087	9.971
Variació interanual	-0,11	0,86	1,57	1,21	-0,57	-1,15

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

5.10. La Ribera d'Ebre. El nombre d'habitatges iniciats el 2012 és similar al de l'exercici anterior, però ha experimentat un augment del 8,33%, la qual cosa equival a un habitatge de més. Preocupa el fort descens que han experimentat el nombre de persones inscrites a la Seguretat Social, amb pèrdues continuades i creixents durant l'exercici, de manera que s'ha acabat l'any amb 14,44% inscrits menys que en l'exercici anterior. Pel que fa als centres de cotització, han disminuït el 5,37%. La població pràcticament va deixar de créixer a partir de 2009 i des de 2011 va caure en un descens, tot i que amb menor mesura el darrer any.

La Ribera d'Ebre

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	12	13	3	5	1	4
Variació interanual	-79,66	8,33	50,00	-28,57	-50,00	300
Inscrits Seg. Soc.	5.567	4.763	-11,00	-7,72	-12,08	-14,44
C. de cotització Seg. Soc.	652	617	0,31	0,92	-2,47	-5,37
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	23.319	23.844	24.004	24.082	23.889	23.867
Variació interanual	1,185	2,251	0,671	0,32	-0,80	-0,09

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

L'economia de les comarques de Tarragona el 2012. Perspectives per al 2013

5.11. El Tarragonès. El nombre d'habitatges iniciats ha augmentat en xifres significatives el primer i darrer trimestre de l'exercici, de manera que ha comportat un augment del 252,15% durant tot l'any en relació amb el 2011. S'han perdut afiliats a la Seguretat Social durant tot el període, amb una disminució del 3,41% a finals del període. El nombre de centres de cotització també ha disminuït, però ho han fet principalment el darrer trimestre. La població ha frenat el seu increment des dels augments superiors al 4% anual de 2008, per assolir el 0,46% l'any 2012.

El Tarragonès

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	163	574	245	7	4	318
Variació interanual	-78,72	252,15	295,16	-88,89	-84,00	2346,15
Inscrits Seg. Soc.	104.188	100.628	-1,34	-9,19	-2,53	-3,41
C. de cotització Seg. Soc.	8.466	8.152	-0,43	-1,49	-1,39	-3,71
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	231.161	241.549	247.827	249.718	250.142	251.282
Variació interanual	3,92	4,49	2,60	0,76	0,17	0,46

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

5.12. La Terra Alta. El nombre d'habitatges iniciats ha caigut el 53,85%, en dades interanuals. S'han iniciat 6 habitatges, la qual cosa ens indica la poca activitat que té el sector. El nombre de persones inscrites a la Seguretat Social ha experimentat un descens del 3,12% el darrer trimestre de 2012 i el de centres de cotització, en canvi, s'ha mantingut, ha experimentat un augment del 0,56%, que equival a dos centres nous. La població experimenta un descens significatiu, sobretot a causa del poc creixement que s'indicava abans de 2008; a partir de 2010 la població disminueix i la comarca, els tres darrers anys, ha perdut més de 200 habitants.

La Terra Alta

	Total 2011	Total 2012	I	II	III	IV
Habitatges iniciats	13	6	1	3	2	0
Variació interanual	-18,75	-53,85	-87,50	200,00	0,00	-100
Inscrits Seg. Soc.	3.424	3.317	-3,66	-3,52	-3,43	-3,12
C. de cotització Seg. Soc.	354	356	0,57	-0,56	0,28	0,56
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Població	12.719	12.885	12.943	12.931	12.847	12.713
Variació interanual	0,03	1,30	0,45	-0,09	-0,65	-1,04

Font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT, Seguretat Social i Conselleria de Territori i Sostenibilitat.

INFORME TRIMESTRAL

6. L'any 2012. Previsions per la 2013

La situació de l'economia de la zona en l'exercici de 2012 ha experimentat una caiguda important en els nivells d'activitat i ha arribat a una situació en què no es veuen sortides immediates a la crítica situació que s'està passant. Tots els indicadors de conjuntura es manifesten a la baixa, excepte la demanda turística que prové de l'estranger i el comerç amb l'exterior, encara que aquest comerç té un menor creixement els darrers mesos, com a conseqüència del menor augment que s'està donant en el marc de la Unió Europea i, molt especialment, a la zona euro.

Les dificultats de l'economia de l'àrea es manifesten en cinc aspectes molt precisos que ens assenyalen les dificultats de creixement i, mentre no se solucionin, les anàlisis ens portaran a plasmar unes dificultats que, a causa de la llarga durada d'una situació que es va agreujant des de 2008, s'estan convertint en estructurals i el 2012 s'han manifestat en tots els àmbits. Els principals aspectes crítics de l'economia de la zona són els que detallam a continuació.

En primer lloc, hi ha una forta disminució de la capacitat de finançament de les empreses i dels residents, com ens ho indica la forta disminució del crèdit a l'àrea i també dels dipòsits, de manera que les dificultats d'inversió i de manteniment de moltes empreses, que necessiten actius circulants, augmenten; els crèdits havien disminuït el 5,04% en dades interanuals el tercer trimestre de 2012 i els dipòsits el 8,24%.

En segon lloc, cal considerar la pèrdua de teixit empresarial que es manifesta en dos aspectes: per una banda, la forta davallada dels empresaris autònoms i, per l'altra, el descens de les societats anònimes, amb disminucions interanuals del 3,36% i del 3,83%, respectivament –la disminució de les societats anònimes està afectant a empreses amb més de 50 treballadors i algunes de més de 200, que structuren una base important del teixit productiu de la zona.

En tercer lloc, cal contemplar la forta caiguda de l'ocupació, que ha disminuït el 5,79% el darrer trimestre, en dades interanuals, la qual cosa comporta que, si la taxa d'ocupats a finals de 2011 era del 48,71%, entre les persones amb més de setze anys, en aquests moments és del 46,12%; és a dir que, en un any, ha caigut més de dos punts i mig.

En quart lloc, augmenta l'atur. Aquest increment ha representat passar d'una taxa d'atur del 21,81% fa un any a la de 25,63% –en aquesta xifra, els aturats de llarga durada representen el 53,24%.

En cinquè lloc, cal considerar l'augment de preus de l'exercici, motivat per taxes i impostos més que per la pressió de la demanda o l'elevada ocupació de l'oferta, de manera que es limita encara més la demanda interna, la qual cosa comporta forts problemes en l'activitat comercial, amb uns canvis manifestos de mobilitat empresarial, en el sector, que impliquen una reordenació de l'oferta.

En la situació en què es troba l'economia de l'àrea és difícil modificar-ne les perspectives, tot i que se'ns manifestin unes determinades expectatives per part de l'oferta, com s'extreu de les dades del turisme, principalment de l'estranger, que ha augmentat en quantitat i dies d'estada, i de l'esforç exportador de moltes mitjanes i petites empreses, encara que amb xifres contradictòries els darrers mesos. D'aquí que les perspectives per al 2013, a partir de la dinàmica d'anys anteriors, no permetin afirmar de manera categòrica la sortida de l'actual situació.

El més positiu que podríem desitjar, essent realistes, seria que per al proper exercici els indicadors s'estabilitzessin i no experimentessin una caiguda com afirmen la majoria de previsions, per a aquest any, de les quals les comarques de Tarragona no han de ser una excepció.